

Vår ref.
09/566-9-MBA

Deres ref.

Dato:
18.01.2011

Joker butikk ikke universelt utformet

Ombudet kom til at en Joker-butikk i Oslo ikke var universelt utformet. Det er en terskel foran inngangsdøren som gjør det vanskelig for personer med nedsatt bevegelsesevne å komme inn. Virksomheten svarte aldri på ombudets henvendelser. Ombudet fant derfor ikke grunn til å vurdere om det vil være uforholdsmessig byrdefullt for virksomheten å utbedre forholdet.

Saksnummer: 09/566

Lov: DTL § 9

Dato: 18. januar 2011.

UTTALELSE I KLAGESAK - SPØRSMÅL OM UNIVERSELL UTFORMING AV DAGLIGVAREFORRETNING

Likestillings- og diskrimineringsombudet viser til henvendelse om at NGAN Dagligvarer, som i dag er blitt Joker Skillebekk bryter plikten til universell utforming i DTL § 9 fordi inngangspartiet til forretningen ikke er universelt utformet.

Ombudet har vurdert saken, og konkluderer med at Joker Skillebekk bryter plikten til å sikre universell utforming av virksomhetens lokaler, jf. diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 9 tredje ledd.

Likestillings- og diskrimineringsombudets uttalelse kan bringes inn for Likestillings- og diskrimineringsnemnda innen tre uker fra det tidspunkt Joker Skillebekk mottar ombudets brev, se vedlagte orientering.

OMBUDETS UTTALELSE

Sakens bakgrunn

Ombudet fikk en henvendelse/tips om at inngangspartiet til NGAN Dagligvarer i Drammensveien 62 ikke var universelt utformet. Ombudet kontaktet virksomheten, og ba om en redegjørelse, men fikk aldri svar fra virksomheten. Etter en befaring i Drammensveien 62 oktober 2010, ble ombudet oppmerksom på at det er en Joker butikk som nå holder til i de samme lokalene som NGAN Dagligvarer hadde tidligere. Ved inngangspartiet til butikken er det en terskel, som gjør det vanskelig for personer med nedsatt bevegelsesevne å komme inn i butikken. Ombudet mener det ikke har noen betydning at henvendelsen opprinnelig gjaldt NGAN Dagligvarer, og at lokalene nå er overtatt av Joker Skillebekk. Joker Skillebekk holder nå til i de samme lokalene, og har fått anledning til å redegjøre for sitt syn i saken, men har ikke svart ombudet. Joker Skillebekk har heller ikke svart på ombudets purringer.

Rettslig grunnlag

Ombudet kan gi uttalelse om et forhold er i strid med diskriminerings- og tilgjengelighetsloven, jf. diskrimineringsombudsloven § 3 tredje ledd, jf. § 1 annet ledd nr. 3.

Denne saken reiser spørsmål om virksomheters plikt til å sikre universell utforming etter diskriminerings- og tilgjengelighetslovens § 9. Offentlige og private virksomheter som brukes av allmennheten har en plikt til å sikre universell utforming av virksomhetens alminnelige funksjon. Gjennom fysisk tilrettelegging skal flest mulig få tilgang til virksomhetens lokaler. Det er i utgangspunktet i strid med bestemmelsen at det lages egne innganger, områder eller lignende for bestemte grupper.

Plikten til universell utforming faller bort dersom virksomheten sannsynliggjør at gjennomføringen av tiltakene er en uforholdsmessig byrde for virksomheten, se § 9 tredje ledd. Ved den konkrete uforholdsmessighetsvurderingen vil den positive effekten og viktigheten av tilretteleggingen måtte veies mot kostnader og andre former for belastning tilretteleggingen medfører. Lovgiver har bestemt at det særlig skal legges vekt på:

1. tilretteleggingens effekt for å nedbygge funksjonshemmende barrierer (nytte vs kostnad)
2. om virksomhetens funksjon er av offentlig art
3. de nødvendige kostnadene ved tilretteleggingen
4. virksomhetens ressurser
5. sikkerhetsmessige hensyn
6. vernehensyn

Selv om det er en uforholdsmessig byrde å sikre universell utforming, kan ikke virksomheten unnlate å gjøre noe. Virksomheten må uansett sikre best mulig tilgjengelighet til virksomheten innefor de rammer som ikke er uforholdsmessig.

Ombudets vurdering

Joker Skillebekk er en virksomhet som har plikt til å sikre at virksomhetens hovedløsninger er universelt utformet etter diskriminerings- og tilgjengelighetslovens § 9. Virksomheten skal derfor tilrettelegge de deler av virksomhetens lokaler som benyttes av allmennheten (, kunder eller andre) på en slik måte at flest mulig, uavhengig av individuelle forutsetninger, vil ha tilgang til virksomhetens lokaler. Plikten til universell utforming gjelder helt klart inngangspartiet til en butikk.

Hvordan de fysiske forhold ved den aktuelle virksomhet skal utformes for å sikre tilgjengelighet for flest mulig, må vurderes konkret. En veiledning om hvilke løsninger som vil avhjelpe behovet for flest mulig er gitt i offentlige standarder. Standard Norge har utarbeidet retningslinjer for universell utforming av nye bygg. Disse retningslinjene er veiledende for hva som anses for universell utforming etter DTL § 9.

Det følger av NS 11001-1:2009 punkt 7.4 at

”...det skal ikke være nivåforskjeller mellom gulv ute og gulv inne ved inngangspartiet. Hvis døren har terskel, skal den ikke bygge mer enn 25 mm over gulvnivå...”

Ombudet har vært på befaring i Drammensveien 62, og registrerer at det ved inngangspartiet til Joker-butikken er en terskel som gjør det vanskelig for rullestolbrukere og andre med nedsatt bevegelsesevne å komme inn i butikken. Ombudet har ikke målt den eksakte høyden på terskelen, men er overbevist om at den er mer enn 25 mm. Slik ombudet vurderer det, gjør terskelen det vanskelig for rullestolbrukere å komme inn i butikken.

Konklusjon

Ombudet finner at Joker Skillebekk bryter plikten til universell utforming i DTL § 9 fordi inngangspartiet ikke er tilgjengelig for rullestolbrukere.

Ombudets forslag til tiltak:

Ombudet oppfordrer Joker Skillebekk til å utbedre inngangspartiet, slik at rullestolbrukere, og andre med nedsatt bevegelsesevne vil ha mulighet til å komme inn i butikken. Dette kan gjøres ved at en rullestolrampe (i tråd med NS 11001-1:2009) monteres ved inngangen, eller ved at inngangspartiet jevnes ut til bakkeplan.

Dersom Joker ikke retter seg etter ombudets uttalelse vil ombudet vurdere å bringe saken inn til vurdering hos Likestillings- og diskrimineringsnemnda. Nemnda kan treffe vedtak om at det foreligger brudd på plikten til universell utforming, jf. diskrimineringsombudsloven § 7. Nemnda har også kompetanse til å pålegge stansing, retting eller andre tiltak. Dersom Joker ikke følger et pålegg fra Likestillings- og diskrimineringsnemnda, har nemnda myndighet til å ilegge en løpende tvangsmulkt frem til forholdet er brakt i orden.

Ombudet ber Joker Skillebekk gi tilbakemelding innen **2. mars 2011** på om virksomheten vil rette seg etter ombudets uttalelse.

18.01.2011

Sunniva Ørstavik
likestillings- og diskrimineringsombud

